

## 1. Voorbeelden van signalen armoede op de GIZ<sup>1</sup>

Deze signalen zijn beschreven op de items van de GIZ.

### 1.1. Signalen ontwikkeling

#### Lichamelijke ontwikkeling

- Het kind krijgt te weinig of ongezond eten.
- Het kind komt zonder ontbijt op school en/of heeft geen pauzehapje en/of lunch bij zich.
- Het kind heeft een groeiachterstand.
- Het kind en/of gezinsleden zijn veel of chronisch ziek.
- Het kind en/of gezinsleden hebben over- of ondergewicht.
- Het kind wordt niet gedoucht of gewassen en ruikt onfris of heeft kleren die onfris ruiken en/of vlekken en/of gaten hebben.
- Het kind heeft onvoldoende, veel te grote of te kleine of te dunne kleding aan en/of heeft het vaak koud en/of is vaak doorweekt van de regen.
- Het kind draagt veel dezelfde kleding.
- Het kind heeft kapotte, te kleine schoenen of schoenen die niet passend zijn bij de tijd van het jaar.
- Het kind heeft chronische hoofdluis.
- De tanden van het kind worden minder dan tweemaal per dag, onregelmatig of nooit gepoetst.
- De ouder gaat niet of onregelmatig naar de tandarts met het kind.
- Het kind heeft een slecht gebit.
- Het kind slaapt slecht.
- Het kind oogt vermoeid.
- Het kind heeft regelmatig hoofdpijn.
- Als het kind ziek of gewond is, verzorgt de ouder hem/haar te weinig, onregelmatig of niet en/of gaat niet of te laat naar de huisarts of het ziekenhuis als dat nodig is.
- De ouder volgt de adviezen van artsen onregelmatig of niet op.

#### Verstandelijke ontwikkeling

- De ouder vertoont niet adequaat voorbeeldgedrag en leert het kind niet omgaan met geld.
- Het kind gaat onregelmatig of niet naar school.
- Het kind heeft moeite om zich concentreren.
- Het kind heeft een ontwikkelingsachterstand.
- Het kind schrijft werkstukken met de hand.

---

<sup>1</sup> Deze signaalenlijst is onderdeel van de GIZ-methodiek. Gebruik toegestaan, mits de verwijzing naar de GIZ-methodiek duidelijk vermeld is.

### **Emotionele ontwikkeling**

- De ouder is niet geïnteresseerd in het kind.
- De ouder raakt het kind niet aan of alleen voor de nodige lichamelijke verzorging (bij jonge kinderen).
- De ouder troost het kind niet als het verdrietig is.
- De ouder heeft geen contact met het kind door hem/haar te knuffelen/ stoeien/grapjes te maken en/of te praten.
- Er is geen vaste volwassene die emotioneel beschikbaar is voor het kind.
- Het kind voelt zich onveilig en/of niet geborgen.
- Het kind ontkent de financiële situatie, reageert erg emotioneel of (verbaal) agressief op het bespreken van de financiële situatie.

### **Sociale ontwikkeling**

- Het kind heeft weinig of geen vrienden.
- Het kind wordt gepest.
- Het kind neemt geen vriendjes mee naar huis.

## **1.2. Signalen opvoeding**

### **Basiszorg en veiligheid**

- Het kind voelt zich niet veilig.
- Het kind is getuige van lichamelijk en/of psychisch geweld tussen ouders.
- Er is geen vaste volwassene die toezicht houdt op het kind.
- Er is geen vaste volwassene aanwezig die het kind tegen onveilige situaties beschermt.
- Er is geen regelmaat en stabiliteit in de dagelijkse verzorging en opvoeding van het kind.

### **Opvoeding**

- De ouder begrijpt de ontwikkelbehoefte(n) niet van het kind.
- De ouder begrijpt niet wat past bij de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van het kind.
- De ouder heeft gebrek aan gedragscontrole tijdens het opvoeden.
- De ouder hanteert geen duidelijke en op het kind afgestemde regels en grenzen.
- De ouder heeft geen of inconsistente opvoedstrategieën.
- De ouder voelt pedagogische onmacht waardoor het kind zich onveilig voelt.
- De ouder stelt eigen behoeften boven de behoeften van het kind.

### **Beleving ouderschap**

- De ouder geeft aan dat het ouder zijn zwaar valt vanwege chronische stress die de geldzorgen geven.
- De ouder heeft een schuldgevoel, omdat het kind niet voldoende basiszorg krijgt.
- De ouder heeft een schuldgevoel, omdat het kind te weinig aandacht en liefde krijgt vanwege chronische stress die de geldzorgen geven.
- De ouder zou liever geen ouder zijn.

### **Onderlinge steun ouders**

- Ouders voelen zich niet gesteund, omdat chronische stress die de geldzorgen geven een structurele overbelasting veroorzaken.
- Ouders spreken negatief over elkaar in bijzijn van het kind vanwege chronische stress die de geldzorgen geven.
- Ouders hebben regelmatig conflicten die gepaard gaan met verbaal of fysiek geweld vanwege chronische stress die de geldzorgen geven.
- Ouders hebben regelmatig conflicten die niet worden uitgesproken en waarbij gezinsleden worden genegeerd.

### **1.3. Signalen omgeving**

#### **Gezinsomstandigheden**

- Het kind heeft geen vast onderdak.
- De woonomgeving is ontoereikend.
- Het huis is vervuild.
- Er is geen gas, licht en/of verwarming.
- Het kind heeft geen bed.
- De kwaliteit van meubels is slecht of meubels ontbreken.
- Er is geen computer en/of internet.
- Er is onvoldoende inkomen voor basiszorg.
- Ouders zijn werkeloos en afhankelijk van een bijstandsuitkering.
- Er is een huurachterstand.
- De vaste lasten en/of zorgkosten zijn niet betaald.
- De schoolbijdrage is niet betaald.
- Er is geen geld voor zwembles.
- Er zijn schulden.
- De ouder geen overzicht over de financiële administratie.
- De ouder opent de post niet.
- Het gezin gaat nooit een dagje weg of op vakantie.
- De benodigde leermaterialen voor het kind ontbreken.
- De ouder komt vaker niet (op tijd) op afspraken: no show.
- De ouder en/of het kind vertoont zorgmijndend gedrag.
- De ouder ontkent de financiële situatie, reageert erg emotioneel of verbaal agressief op het bespreken van de financiële situatie.
- De ouder kan niet goed lezen en/of schrijven en/of heeft een slechte beheersing van de nederlandse taal.
- De ouder is verslaafd.

### **Netwerk**

- Er is geen netwerk aanwezig voor het kind en gezin.
- De ouder of kind geeft aan dat het onderhouden van een netwerk geld kost en dat zij daardoor weinig netwerk hebben.
- Het kind zit niet op een sport of hobby.
- Het kind doet niet mee aan buitenschoolse activiteiten.
- Het kind gaat niet mee op schoolreisjes.
- Het kind viert geen kinderfeestjes, trakteert niet op school en/of gaat niet naar andere kinderfeestjes.
- De ouder en het kind zijn op de achtergrond aanwezig en hebben een teruggetrokken houding